

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕХНІКУМ ПРОМИСЛОВОЇ АВТОМАТИКИ
ОДЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

МАТЕРІАЛИ

III-ї науково-методичної конференції
серед викладачів ВНЗ I-II рівнів акредитації
Одеської національної академії харчових технологій

***Послідовність загальної середньої, професійної та вищої
освіти як потреба і виклик сучасного суспільства***

25 березня 2016 року

Одеса-2016

Склад оргкомітету конференції:

Голова:

Трішин Федір Анатолійович

проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н, доцент

Заступник голови:

Єпур Ольга Сергіївна

директор технікуму промислової автоматики ОНАХТ

Члени оргкомітету:

Глушков Олег Анатолійович

директор технікуму газової і нафтової промисловості ОНАХТ

Коваленко Анатолій Володимирович

директор Одеського технічного коледжу ОНАХТ

Левчук Юлія Сергіївна

заступник начальника методичного відділу ОНАХТ

Лукіяник Олександр Григорович

директор механіко-технологічного технікуму ОНАХТ

Мураховський Валерій Генріхович

начальник методичного відділу ОНАХТ, к.ф-м.н., доцент

Секретар оргкомітету:

Оксаніченко Вікторія Леонідівна

заступник директора з навчально-методичної роботи технікуму промислової автоматики ОНАХТ

Напрями роботи конференції:

1. Організаційні та методичні засоби впровадження новітніх технологій навчання, виховання студентів та забезпечення якості освіти.
2. Використання інформаційних та комунікаційних технологій в освітньому процесі.
3. Організація самостійної роботи студентів як важлива складова забезпечення якості вищої освіти.
4. Формування професійних компетентностей майбутнього фахівця.

ЗМІСТ

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНИХ РЕСУРСІВ ВНЗ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	
Баюш О.О.	7
ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ РОБОТОЮ ЦИКЛОВОЇ КОМІСІЇ	
Бойко А.О.	12
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ У СИСТЕМІ ОСВІТИ	
Бурлака Г. І.	16
ФОРМУВАННЯ ОСНОВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЦИКЛУ	
Виходцевська Ю.О.	22
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОСТІ В НАВЧАЛЬНІЙ ТА ВИХОВНІЙ РОБОТІ	
Глушук С.П.	31
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСОБИ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ	
Дмитрієва Н.О.	36
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ	
Доломанчук О.М.	42
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	
Єнур І.Г.	49
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ ЗІ СТУДЕНТАМИ ТЕХНІКУМУ З ДИСЦИПЛІН ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ЗАХИСТУ ВІТЧИЗНИ	
Кірільонков В.В.	53
ШЛЯХИ ЦІЛІСНОГО СПРИЙНЯТТЯ СТУДЕНТАМИ ІСТОРИЧНИХ ЯВИЩ ТА ПРОЦЕСІВ	
Кічук О.М.	60
РАЦІОНАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА ПРИКЛАДІ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТУ «АРХІТЕКТУРА КОМП'ЮТЕРІВ»	
Клименко О.Г.	65
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ	
Комкова О.А.	69
ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ	

Баюш О.О.
викладач професійно-орієнтованих дисциплін,
голова циклової комісії діловодства
Технікум промислової автоматики ОНАХТ

«ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНИХ РЕСУРСІВ ВНЗ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ»

Входження національної вищої школи в європейський науково-освітній простір є складним та багатогранним завданням, що потребує формування відповідного інформаційного забезпечення, ресурсної бази як в кожному окремому вищому навчальному закладі (ВНЗ), так і при створенні системи корпоративних інформаційно-бібліотечних ресурсів таких навчальних закладів України. Основною метою бібліотечної діяльності стає формування бібліотечно-інформаційного простору на засадах сучасних технологій та телекомунікацій, що передбачає колективне створення та використання спільних ресурсів [2, 11]. Тобто, в сучасних умовах виникає потреба як розвитку окремих бібліотек в межах ВНЗ, так й у зміцненні інформаційної взаємодії між бібліотеками на основі перспективних інформаційних технологій та стандартів. Вивчення структури, змісту та компонентів інформаційно-ресурсної бази освіти за рівнями ресурсів:

- міжнародні, національні, спеціалізовані, регіональні;
- визначення нормативно-правових засад інформаційно-бібліотечних корпоративних систем;
- визначення тенденцій взаємодії бібліотек ВНЗ України – все це дозволяє встановити шляхи вдосконалення інформаційного забезпечення освітнього процесу в умовах інформаційного суспільства [1, 40]. Формування єдиного інформаційного простору освіти породжує певне протиріччя між рівнем інформатизації суспільства, зокрема освітньої підсистеми, станом організації доступу та використанням сукупно-інформаційного ресурсу освіти, а також рівнем системно-мережевої організації інформаційно-комунікаційних систем. Добре відомо, що далеко не у всіх вищих навчальних закладах бібліотеки відповідають тим вимогам, що ставить перед ними навчальний процес.

Організація ефективної системи забезпечення студентів навчальною і додатковою літературою – один з основних аспектів підвищення якості вищої освіти. Структурний підрозділ, покликаний вирішити це завдання – бібліотека вищого навчального закладу. Вузівська бібліотека постає перед нами якщо не єдиним у вузі, то незамінним провідником, засобом доведення до користувачів інформаційних масивів й документних ресурсів. Модернізація освіти в Україні зумовила необхідність трансформації бібліотек у сучасні бібліотечно-інформаційні центри, від ресурсів і послуг яких багато в чому залежить якість та зміст навчання. Це потребує впровадження нових методів управління та праці, новітніх інформаційних технологій, освоєння передових методів роботи.

Інформатизація як результат реалізації комплексу заходів, спрямованих на забезпечення повного й своєчасного використання достовірних знань в усіх

значущих видах людської діяльності, змінює уявлення про завдання та місце бібліотек в професійно-бібліотечній сфері життя. Могутній потік інформації на основі електронних технологій захопив сьогодні широкі верстви населення своєю дивиною, привабливістю і потужними пошуковими інформаційними можливостями [3, 27]. Розлога “павутина” інформаційних послуг особливо до вподоби студентам, для яких ця мережа слугує надійною і всеосяжною джерельною базою.

Питання забезпечення Інтернет-ресурсами навчального і науково-дослідного процесу висвітлено в публікаціях Н. Апшай, Т.М. Костирко, М.О. Подрезова, Л.Я. Філіппова та ін. Автори в своїх роботах акцентують увагу на можливості вільного доступу до інформаційних ресурсів в мережі Інтернет та обов’язкову фільтрацію інформації в електронних мережах.

Наша мета полягає у розкритті ролі бібліотек у забезпеченні інформаційними Інтернет-ресурсами користувачів ВНЗ.

Бібліотека сьогодні виступає як складова частина інформаційної структури суспільства, комунікативного і соціально-культурного центру. На сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства головна роль бібліотек – це створення необхідних умов для користувача, щоб він зміг якісно, повно й оперативно одержувати потрібне джерело інформації як на традиційних, так і на новітніх носіях інформації. При цьому бібліотеки повинні виконувати свої основні завдання: забезпечення навчального процесу, духовного розвитку особистості, виховання, формування світоглядної орієнтації, високих моральних якостей й активної життєвої позиції користувачів [4, 151].

Як відомо, навчальному процесу будь-яких освітніх установ потрібна інформаційна підтримка. Для отримання наукових, навчальних, методичних посібників та інших необхідних матеріалів студенти або викладачі використовують фонди бібліотек різних типів, перш за все, вузівських та публічних, а також книготорговельні фірми. Бібліотека має брати активну участь у розвитку інтелектуального і морального потенціалу студентів. Це може бути досягнуто наданням реальної можливості для ознайомлення з культурною спадщиною і новітніми науковими здобутками.

Сучасний розвиток процесів автоматизації в бібліотеках вищих навчальних закладів має набути швидких темпів. Впровадження комп’ютерних та телекомунікаційних технологій в роботу бібліотек є вже не модою, а нагальною вимогою до підвищення продуктивності та якості бібліотечно-інформаційного обслуговування на основі створення, використання та інтеграції електронних ресурсів, а також автоматизації бібліотечних процесів. Створення електронних каталогів та масивів цифрових документів, разом із засобами телекомунікацій, необхідні для виконання головного завдання – забезпечення доступу користувачів до різних типів інформаційних ресурсів бібліотек [5, 12]. У наш час вузівські бібліотеки мають користуватися як традиційними, так і сітковими ресурсами, що забезпечило б їм роль інформаційно-освітніх центрів. Виконуючи цю функцію, бібліотеки не тільки мають надавати користувачам інформаційні ресурси на різних носіях, але й забезпечувати доступ до них [7, 128].

Для забезпечення користувачів об'єктивною, компетентною і достовірною інформацією, заощадження часу на пошук цієї інформації, бібліографи вивчають інформаційні потреби своїх читачів, оцінюють ринок інформаційних послуг і пропонують матеріали тих сайтів, які можна використовувати в навчальному процесі [5, 16].

Загально відомо, що найголовнішою функцією бібліотек є інформування, що передбачає розкриття змісту фондів та зовнішніх ресурсів.

Характерною ознакою сьогодення є збільшення виробництва інформації в електронному вигляді. Цьому сприяє розвиток інформаційних технологій, що базуються на засобах комп'ютерної техніки та телекомунікаційного зв'язку. Значна частина інформації, яка виробляється та існує в електронному вигляді, потрапляє до бібліотек. У потоці надходжень до книгосховищ збільшується відсоток інформаційних продуктів на таких носіях як компакт-диски. Це бази даних з різноманітною за тематикою та видовим складом інформацією, мультимедійні продукти багатовидового змісту, програмні продукти; з традиційними виданнями також надходять програмні та мультимедійні додатки на дисках.

Бібліотеки мають стати виробниками власних електронних інформаційних ресурсів. На базі масивів бібліографічної, реферативної, аналітичної інформації формуються різноманітні бібліотечні інформаційні продукти: електронні каталоги і картотеки, бібліографічні покажчики та реферативні видання, в електронному вигляді створюється наукова і методична література. Мають здійснюватись роботи з оцифровування першоджерел із бібліотечних фондів та формування колекцій електронних документів. У практику бібліотек поряд з видавничою діяльністю входить тиражування на компакт-дисках окремих інформаційних продуктів та електронних ресурсів. Активізується формування електронних бібліотек, що вимагає певної організації електронної інформації, обліку й технологічного опрацювання електронних документів.

За умов активного використання мережі Інтернет як єдиного комунікаційного середовища інформаційні матеріали в цифрових форматах набувають підвищеного попиту з боку студентів. Це потребує якісного вдосконалення системи бібліотечно-інформаційного обслуговування, яка базуватиметься саме на електронних інформаційних ресурсах бібліотеки.

Можна наголосити на тому, що бібліотеки сьогодні мають трансформувати свою діяльність на основі можливостей новітніх технологій та забезпечувати такими інформаційними ресурсами студентів:

1. Електронні навчальні матеріали:

- електронні підручники - автоматизовані навчальні курси, які складаються із теорії, практичних прикладів, системи оцінки знань та підпрограм для моделювання процесів. Кожний електронний підручник повинен задовольняти, перш за все, вимоги до електронних навчальних матеріалів: модульність, узгодження з навчальними цілями, когнітивність, мультимедійність, можливість оцінки прогресу у навчанні;
- комп'ютерні навчальні програми - це продукція, яка покликана осмислити та закріпити теоретичний матеріал, здійснити оцінювання

отриманих теоретичних знань, які дозволяють студенту досягти поставлених у навчанні цілей. Такі програми формують та розвивають практичні вміння та навички, інтуїцію та творчі здібності, прискорюють накопичення професійного досвіду. Навчальні комп'ютерні програми повинні бути лабільними і мати розширені інформаційно-операційні можливості у використанні. Зокрема, покадровий показ блоків інформації, графічні схеми, умовно графічні малюнки, пояснювальні тексти з гіпертекстовими та гіпермедійними роз'ясненнями та ін.[8, 24]

2.Електронні бібліотеки – це інформаційне середовище, головним призначенням якого є забезпечення користувачів доступом до основних фондів бібліотеки (електронна база даних повних текстів навчальних посібників, лекцій, методичних матеріалів, наукових статей, довідників, зразків курсових і контрольних робіт, рефератів, відеоматеріалів з дисциплін, які необхідні для дистанційного навчання студентів). Електронні бібліотеки функціонально призначені для розміщення різної навчальної інформації як платної, так і безкоштовної, а також забезпечення автоматичного on-line пошуку навчального матеріалу і завантаження його на електронну пошту користувача. Поповнення фонду такої бібліотеки відбувається постійно. Велике розповсюдження одержали електронні журнали, які можна передплатити через мережу Інтернет [8, 25]. Вони стають невід'ємною частиною курсу або використовуються як додаток до нього.

3. Можливо організувати інформаційний взаємозв'язок студентів зі співробітниками довідково-бібліографічного відділу бібліотеки. У розділі web-сайту бібліотеки, який може мати назву, наприклад, “Запитай у бібліотекаря”, користувач може відправити бібліографу запит електронною поштою, самостійно заповнивши бланк електронного листа, що з'являється на екрані монітору з наступними полями: ім'я користувача, адреса електронної поштової скриньки, текст повідомлення-запиту і відправляє його за автоматично вказаною адресою. Впродовж певного, невеликого часу виконуються відповіді у вигляді повідомлення-листа про наявність у фондах бібліотеки конкретних видань або підбирається література за темою.

4. Якщо для вивчення певного курсу інформаційних ресурсів певної бібліотеки не достатньо, може бути розроблена організація доступу на корисні зібрання посилань, закладок інших бібліотек регіону, держави або посилання до інформації, розсіяної по всьому світу, яка функціонально призначена для пошуку інтерактивних навчальних ресурсів за напрямком освіти студента. Завдяки цьому, можуть бути надані величезні можливості скористатися ресурсами мережі Інтернет, щоб зробити засвоєння навчального матеріалу ефективним, залучити студентів до самостійного навчання.

Взагалі, перетворення бібліотек ВНЗ на сучасні бібліотечно-інформаційні центри може сприяти індивідуалізації процесу професійного становлення, спонукати студентів до самостійної роботи, формувати у них інформаційну культуру, налаштовує на оволодіння інноваційними засобами здобуття та застосування інформації. Засоби комп'ютерної телекомунікації дозволяють забезпечити навчальний процес навчально-методичними матеріалами,

зворотним зв'язком викладачів і студентів, доступом до вітчизняних та закордонних інформаційних та довідкових систем, доступом до електронних бібліотек, інформаційних ресурсів провідних вітчизняних та закордонних електронних газет і журналів.

Отже, сучасне інформаційно-освітнє середовище бібліотек розглядається як частина системи безперервної освіти, як поєднання всіх ресурсів незалежно від відомчого підпорядкування, умов і засобів розповсюдження інформації. В теперішній час, в умовах всеохоплюючої інформатизації, бібліотеки ВНЗ поступово перетворюються на інформаційні інтелект-центри наукової й освітньої діяльності. Бібліотека має надавати якісне інформаційно-бібліотечне обслуговування користувачів, можливості доступу до власних інформаційних ресурсів через мережу Інтернет, які несуть вагомий внесок у навчання студентів ВНЗ. Має бути істотно збільшено вплив бібліотеки як центру неформальних комунікацій шляхом організації віртуальних конференцій, семінарів, надання можливостей міжособистісного спілкування читачів. Творчий підхід щодо використання багатих бібліотечно-інформаційних ресурсів має дозволити студентам максимально ефективно використовувати у своїй роботі такі ресурси. А дозволити їх використовувати мають сучасні комп'ютерні технології.

Список використаних джерел:

1. Апшай Н. Функції бібліотеки вищого навчального закладу / Надія Апшай. – [Текст] // Вісник книжкової палати. – 2004. – № 7. – С. 40 – 41.
2. Бібліотека – центр науково-інформаційних ресурсів ХХІ століття: Матеріали наук.-практ. семінару. – [Текст] / Дніпропетр. ОУНБ; Під. ред. А.М.Овсієнко. – Д., 2000. – 30 с.
3. Бібліотека ВНЗ на новому етапі розвитку соціальних комунікацій: Монографія / За ред. В. О. Ільганаєвої, Т. О. Колесникової. – [Текст] – Дніпропетровськ: Вид-во Маковецький, 2010. – 200с.
4. Костирко Т. М. Електронні ресурси бібліотеки в інформаційному просторі університету // Вісн. Харк. держ. акад. культури : зб. наук. праць. – [Текст] – Х., 2008. – Вип. 23. – С. 150-157.
5. Костирко Т. М. Система бібліотечно-інформаційних ресурсів вищих навчальних закладів: концептуалізація регіональних механізмів функціонування: Автореф. дис. канд. соц. комунікацій. – [Текст]. – Харків, 2008. – 23 с.
6. Подрезова М. О. Місце бібліотек навчальних закладів півдня України в інформаційній підтримці учбового і наукового процесів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/Natural/Vonu/bbk/2007/pdf/podrezova2.pdf. – Назва з екрана.
7. Слободяник М.С. Наукова бібліотека: еволюція структури і функцій в період освоєння інформаційних технологій: Автореф. Дис. д-ра іст. наук. – К., 1995. – 410 с.
8. Филиппова Л.Я. Информационно-библиотечные ресурсы Интернет. – [Текст] – Харьков: “К-Центр”, 1998. – 80 с.